

Motion till riksdagen 2016/17:1956

av **Kristina Yngwe och Eskil Erlandsson (båda C)**

Hållbar jakt och fiskenäring

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över klassificeringen av invasiva arter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en nationell strategi för att bekämpa invasiva arter och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över kostnaderna vid skydds jakt och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka möjligheter att försvara sina husdjur och tamdjur mot angrepp av rovdjur och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt se över fjälljakten och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regionaliseringen av habitatdirektivets inverkan på jakt och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över de höjda referensvärdena för antalet rovdjur som ska bevaras och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i EU ska verka för att jaktfrågor främst ska beslutas nationellt eller regionalt och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra överlåtande av fiskelicens vid generationsskifte och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att livskraftiga bestånd säkerställs genom att Sverige agerar pådrivande i EU kring ramen för den gemensamma fiskeripolitiken och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelförenklaringsarbetet för det kustnära fisket ska fortsätta och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmuntra och utveckla hållbara fiskodlingar och småskaligt kustnära fiskeföretagande och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige aktivt bör verka för ett hållbart globalt fiske och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Med en hållbar jakt- och viltvårdspolitik i grunden så finns det stora möjligheter att utveckla verksamheter kring jakten. Det handlar dels om upplevelser i olika former, dels om att utveckla viltkött som produkt. Viltkött är en klimatsmart produkt som med rätt marknadsåtgärder kan leda till mer viltkött i butiker och restauranger, men också skapa fler gröna jobb på landsbygden.

Levande hav och vatten är en av Centerpartiets viktigaste frågor. En fiskepolitik måste vara långsiktig samtidigt som den både bevarar och utvecklar fiskebestånden.

Jakt och viltvård

Det finns allt mer vilt i Sverige i dag. Detta skapar både möjligheter och utmaningar. Möjligheter till mer jakt och naturupplevelser. Dessutom möjlighet att kunna sälja än mer klimatsmart viltkött till konsumenter, såväl privatpersoner som till det offentliga. Men det ställer också krav på viltförvaltningen.

Att vi har starka stammar av vilt i Sverige är i grunden givetvis bra, men allt för stora stammar skapar också problem, både för människor och för ekosystemet. Ett tydligt exempel är vildsvin som vuxit explosionsartat de senaste åren. Grunden för en välfungerande viltförvaltning är en välorganiserad och aktiv jägarkår. Svenska jägare och dess organisationer har ett stort engagemang för, och en central roll, i en långsiktigt hållbar förvaltning av såväl viltstammar och rovdjursstammar som skogsbruk. Politikens roll är att se till att det finns goda förutsättningar för jägarkåren att verka och bidra till en hållbar förvaltning, med mindre regelkrågel och effektiva beslutsprocesser. En viktig del i förvaltningen är arbetet med att motverka invasiva arters etablering. Ska vi lyckas med det arbetet behövs en klassificering som avgör vilka arter som är invasiva. Idag är bland annat skarv skyddad enligt EU:s fågeldirektiv trots att den inte är naturlig i den svenska miljön och orsakar skada på det svenska ekosystemet. Andra exempel på arter som hotar det svenska ekosystemet och borde utredas är mårddhund och kanadagås. Centerpartiet vill att en nationell strategi tas fram som innehåller tydliga åtgärder för att stoppa invasiva arters utbredning och skador på ekosystemet.

Att det finns ett brett förtroende för jakt- och viltpolitiken är en viktig förutsättning för att politiken också ska ge effekt i praktiken och det förutsätter att de som lever och verkar i områden med mycket vilt och stora rovdjur har inflytande över förvaltningen. Att politiken tar hänsyn till både miljö, natur och människa är nyckeln till att vi ska lyckas med en hållbar förvaltning. Ett viktigt steg i detta är att det finns ett stort förtroende för det offentliga och dess myndigheter.

Rovdjursskador ska i första hand förebyggas, till exempel med rovdjursavvisande stängel. Det finns även andra förebyggande åtgärder för djur som inte lever i hägn. När angrepp sker trots förebyggande åtgärder kan skydds jakt bli aktuellt. Som en sista utväg

är det möjligt att utöva akut skydds jakt på eget initiativ när husdjur och tamdjur utsätts för rovdjursangrepp. Trots detta skadas och dödas mycket tamboskap, därför vill Centerpartiet att det ska bli lättare för djurägare att skydda tamboskap från rovdjursangrepp.

Vem som står för kostnaden vid skydds jakt är inte reglerat och skiljer sig därför mellan olika länsstyrelser. Dessutom skiljer det sig också mellan vilken typ av skydds jakt det är och på vilka djur. Centerpartiet menar att det finns anledning att se över utifall detta eventuellt ska regleras eller ifall man kan sammanställa gemensam praxis för större förutsägbarhet. Denna översyn menar vi också måste problematisera kring huruvida staten ska ta ett större ansvar för kostnaden vid skydds jakt på vissa djur eller på typer av skydds jakt som sker till största del ur ett samhälls- och trygghetsperspektiv.

För ett tag sedan lovade regeringen svenska jägare förtur till fjälljakten på statens mark ovan odlingsgränsen. Dock har frågan kring fjälljakten ännu inte utretts trots att den skulle presenteras den 1 april 2016. Centerpartiet vill nu se att regeringen skyndsamt ser över fjälljakten och ger besked i frågan.

Art- och habitatdirektivet

Den svenska rovdjursförvaltningen vilar bland annat på det regelverk som anges i EU:s art- och habitatdirektiv för hotade arter, såsom varg och lo. Art- och habitatdirektivet utgår från den situation för hotade arter som rådde inom EU under 70-talet och har inte uppdaterats sedan dess. Centerpartiet vill se en översyn och uppdatering av direktivet och fågelskydds direktivet så att de bättre avspeglar dagens situation. Ett antal arter som idag omfattas kan idag inte längre anses som hotade och bör därför tas bort, medan andra som idag är hotade bör inkluderas och ges ett bättre skydd. Direktivet behöver också revideras så att det bättre anpassas till regionala skillnader i arters status i olika delar av EU.

Sverige har sedan en anmälan om överträdelse från EU-kommissionen arbetat fram möjligheter till en regionaliserad förvaltning av våra rovdjur. Detta har inkluderat framtagande av sårbarhetsanalyser och färdigställande av förvaltningsplaner för våra fem rovdjursstammar, inklusive hur gynnsam bevarandestatus för stammarna ska uppnås. I fallet med vargstammen är bedömningarna baserade på omfattande vetenskapliga underlag framtagna av ett fyrtiotal forskare och experter. Den sårbarhetsanalys som togs fram anger att minsta livskraftiga population för varg i Sverige och Norge är 100 individer. För att uppnå en gynnsam bevarandestatus för varg med god marginal till detta värde behövs regelbunden invandring från Finland och Ryssland samtidigt som andra åtgärder vidtas för att stärka genetiken. För att ta hänsyn till såväl vargstammens bevarande i Sverige som vad det samlade rovdjurstrycket innebär för människors möjligheter att bo och bedriva verksamheter i rovdjurståta områden, vill Centerpartiet ha en situation där vargens gynnsamma bevarandestatus nås vid den nivå som anges i proposition 2012/13:191 En hållbar rovdjurspolitik, det vill säga 170–270 individer. Vi vill också se över miniminivåerna för varg och antalet vargföryngringar. Detta kräver fortsatta insatser för att stärka vargens genetiska status, liksom nära samarbete mellan myndigheter, viltförvaltningsdelegationer och intresseorganisationer på såväl nationell som lokal nivå, samt våra nordiska grannländer. Centerpartiet vill se en genomgripande översyn av regionaliseringen av art- och habitatdirektivets inverkan på jakt. För att beslut kring jaktfrågor ska beslutas

så nära de som berörs vill vi att regeringen i EU ska verka för att jaktfrågor ska beslutas nationellt eller regionalt.

Fiske

Fiskepolitiken styrs i dag av den gemensamma fiskepolitiken i EU. Många vatten gränsar till många stater och gränsöverskridande samarbete är därför en förutsättning för att kunna ha en bra fiskeförvaltning. Viktiga reformer har gjorts på EU-nivå men Sverige måste fortsätta driva på för att de fiskekvoter som bestäms av EU ska vara långsiktigt hållbara och att EU varken i sina egna vatten eller i andra vatten i världen bidrar till utfiskning och urholkning av ekosystemen.

Globalt är överfiske ett stort problem, inte minst för fattiga människor i utvecklingsländer. Sverige bör därför aktivt driva på för hållbart fiske globalt, motverka utfiskning samt utökat skydd av hotade marina arter.

Sverige med sin stora tillgång på vatten har bra förutsättningar för att öka och utveckla det hållbara vattenbruket och det småskaliga fisket. Ur ett sysselsättningsperspektiv är detta en stor potential för fler arbetstillfällen på den svenska landsbygden vad gäller både odling och produktion och även i förädlingssteget. Det småskaliga svenska skärgårdsfisket är idag hotat, en del av problematiken handlar om svårigheter att få fiskelicens. Idag är det heller inte möjligt att ta över en fiskelicens vid ett generationsskifte. Centerpartiet vill ändra på detta så att fler kan ta över skärgårds- och annat småskaligt fiske som funnits i flera generationsled.

Sverige har över 200 mil kust och nästan 100 000 sjöar. Denna unika resurs ger goda förutsättningar för ett växande vattenbruk runt om i landet, även när det gäller insjöfiske. Här finns plats för många fler entreprenörer och företag som producerar bra mat och skapar sysselsättning, särskilt på landsbygden. Det gäller därför att ta vara på utvecklingsmöjligheterna. För närvarande har det svenska vattenbruket en förhållandevis liten omfattning, men potentialen för tillväxt är stor. Därför vill Centerpartiet utveckla och uppmuntra hållbara fiskodlingar och ett småskaligt kustnära fiskeföretagande.

Fisk och skaldjur är, om fångat och producerat på ett långsiktigt hållbart sätt, ett miljö- och klimatvänligt alternativ. Detta förstärker behovet av en hållbar utveckling för både fisket och vattenbruket.

Det är också viktigt att betona vattenbrukets positiva miljöeffekter. Försök pågår både på västkusten och i Östersjön med att använda musselodling som miljöåtgärd genom att musslor tar upp fosfor och kväve när de filtrerar vattnet och tar upp växtplankton som sin föda. När musslorna sedan skördas erhålls ett nettoborttag av näringsämnen ur havsmiljön. Det är viktigt att det offentliga stöder dessa och liknande projekt, då dessa har stor potential både för framtida verksamheter och jobb och även för en bättre miljö.

Vattenbruket kan fram till och med 2020 utvecklas till en viktig grön näring på olika håll i landet. Detta särskilt om branschen diversifieras och anpassas till de lokala förutsättningarna. Ökad förädling av produkterna bidrar dessutom till förbättrad lönsamhet och ökad sysselsättning.